

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:	
Égés évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben kábes kérése:	
Égés évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Világra postán szállítva:	
Égés évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
húsz utáni napok kivételévelEzeresítés és kiadónál:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.A szerkesztőség kérésre visszaküldi
vagy megvásárolja nem vállalunk.Hirdetések és hirdetések a
kiadónálban intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 10.

A cukor-kérdés.

(K. Ö.) Hir szerint, a belga kormány közelebb értesíteni fogja azokat a hatalmakat, melyek a brüsszeli cukoregyezményt aláírták, hogy a brüsszeli egyezmény ellenőrző bizottságának az összehívása küszöbön van.

Ennek a bizottságnak az összehívása eredetileg augusztusra volt tervezve, de egyes államoknak a brüsszeli egyezményből kifolyólag tett intézkedései arra indították a belga kormányt, hogy a bizottságot már most hívja össze. A mi annál furcsább, mivel több állam, köztük Spanyolország és Svédország, még nem is ratifikálta az egyezményt.

Legközelebről minket érdekel az ellenőrző bizottság összehívása. Mert általában az a nézet, hogy az ellenőrző bizottság erős kritika tárgyává fogja tenni a mi cukorkontingentálási törvényünket, sőt vannak, a kik biztosra veszik, hogy a bizottság a kontingentálási törvényünket a brüsszeli egyezménybe ütköző intézkedésnek fogja nyilvánítani, melylyel felhatalmazást fog adni a cukorimportáló államoknak, hogy ellenünk a büntető vámokat alkalmazhassa.

Leginkább ellenünk van Angolország, mely pedig helyesen cselekednék, ha a maga ajtaja előtt söpörne. Anglia azt mondja, hogy a cukorkontingentálással az állam asszisztenciája mellett alakul

meg a cukor-kartell, melyet a brüsszeli egyezmény után magán uton létesíteni nem lehet.

A cukorkontingentálás közvédtett prémium jellegével bír, mely annál biztonságban fogja hatását éreztetni, mert egyetlen gyár sem vonhatja ki magát a törvény rendelkezései alól.

Ugyanerre az álláspontra helyezkedett Franciaország is, mely szintén szembe helyezkedett a kontingentálási törvényvel. A dologban különös csak az, hogy Anglia, mely gyarmataival szemben nem akarja a brüsszeli egyezményt alkalmazni és Franciaország, mely nem akar a rejtett prémiumokról lemondani, azok az államok, melyek első sorban állást foglaltak kontingentálási törvényünkkel szemben.

Ezekkel a támadásokkal szemben mást nem tehetünk, mint az igazságra hivatkozni. A kontingentálási törvény nem ütközik a brüsszeli egyezmény határozataiba, mert nem egyéb, mint a termelésnek a fogyasztással való összhangzásba hozatala. A brüsszeli egyezmény csak azt akarja elérni, hogy az államok direkt, vagy indirekt prémiumokkal ne segíeyezék a cukortermelést.

A kontingentálási rendszerben ily segíeyezést látni, valóban több az észszerű okoskodásnál, mert nem bír oly fiskális törvényhozási jelleggel, mely a prémiálást feltételezné. A kontingentálással a törvényhozás csak azt akarta elérni, hogy a brüsszeli konvenczió által meghatározott hat frankos cukorvámot termelésünk részére biztosítsa, tehát nem egyéb, mint

az egyezmény szándékának végrehajtása. Biztosítása egyúttal a kontingentálás a kis gyárak existenciájának a nagy gyárak versenyével szemben. Sem az egyik, sem a másik intézkedésnek nincs prémium jellege.

Azért nem is valószínű, hogy a brüsszeli ellenőrző bizottság a kontingentálást az egyezménybe ütközőnek mondja ki.

De ha mégis megtörténne, akkor mi a teendő? Először is nemcsak a külföldről, hanem az Ausztriából hozzánk bejövő cukrot hat frankkal kell megvámolnunk. Azután követelnünk kell, hogy Anglia prémiumos gyarmataiból jövő cukrot vámolja meg, Franciaország mondjon le a detaxe de distance-ról és a bonifikációról, Németország tiltassék el a cukor detarifálásáról a III. tarifában, mert vagy ezek is beleütköznek a brüsszeli egyezmény határozataiba, vagy a mi kontingentálási törvényünk sem.

A legfontosabb dolog mindenesetre az, hogy a prémiumos rendszer, mely annyi kárt okozott közgazdaságunknak, végleg kiküszöböltessék gazdasági életünkéből.

Magyar agrárszociálisták.

(B. A.) A pártok harci taktikája szerint a hivek is különbözők. A nemzetközi párt vidéki vezetői többnyire öntudatos szociáldemokraták és nem a misticizmus szemüvegén nézik a szociáldemokráciát. Például: Urbán (Czegléd), Mónus (Szatmár), Molitorisz (Marosvásárhely), Kalmár (Pozsony) stb. vidéki veze-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

„Ő az Ur.“

Prohászka Ottokár.

Hol vagy Kant Emmanuel? jőjj, szabadítsd föl a természetudósokat balbiedelműktől, hogy az x-et megértik! A phänomenon fölött gyakorolt uralmuk elbódította őket s most már azt gondolják, hogy világrejtélyeket is oldozgathatnak.

Másfelé sem biztatóbb a filozófia munkája: Nietzsche nem old meg semmit. Az ő filozófiája szerint már nincs is fejlődés, hanem körbenfutás. »Eine ewige Wiederkunft auch des Kleinsten. Das war mein Ueberdruss an allem Dasein. Ach Eckel, Eckel, Eckel! (B. VI. 320. 1.)

A pesszimizmus mindenütt csak cselt, ármányt, mámort, injekciót, kegyetlenséget szimatol. Az életet dőlöngésnek, betegségnek nézi, melynek fölélesztésére injekciókkal, mámorral szolgál a végzet. Az ember csalja ö-

magát s lelkesül, az egyik vallásért, a másik tudományért, a harmadik művészetért, a negyedik szerelemért, az ötödik dicsőségért, a hatodik hatalomért. Ezek a kilendülések fájdalomnyitű cseppek, melyekkel a cselszövőnyes élet szolgál; mert különben elemésztetők magunkat! Az élet bölcsesége az öncsalás; a »ratio vitae« üz, hajt, kerget illúziók után; tövises mezőkön végig nyargalunk, hogy mikor epedésünk rózsafájához értünk, kezünkben elhervadjanak virágai. Valóban a »sötét közepkor«, mely a »Salve Regina«-ban emlegette a »vallis lacrymarum«-ot, nem birt ily sötét, ily vigasztalan fölfogással!

M. T. U.! Beérik-e kegyetek a világnézetekkel a sötét, hideg, jégvermes gondolatokkal? Ez-e az a kárpótlás, melyet a tudomány Krisztus evangéliumáért nyújt? Más nincs, tehát ez az; de erről méltán kimondta néhány év előtt a »Revue des deux mondes« szerkesztője, hogy teljesen bankrott lett, csődöt mondott.

Ne értsen senki félre; nem tagadjuk azt, hogy a tudomány a maga keretében nagyszerű

vivmányokkal gazdagított, mi csak az ellen fordulunk, hogy az empirikus kutatás a végső igazságoknak fölértésére vállalkozik, s az isteni igazságnak trónjára ül. Az nem az ő helye; míg ott ül, addig bitorló és zsarnok és számtalan léleknek romlását okozza. Szálljon le onnan s szolgálja továbbra is gyakorlati munkában az emberiséget; vezessen be a természet titkaiba, állítson a végtelennek tornáczába s ott aztán mondja ki: ember, most vár rád a legnagyobb lépés: higgyj!

Mi egyéb minden tudomány, mint reflexe egy transcendentalis összeköttetésnek, mely nem fejt meg a létet, de odaállít a végtelen elé? Itt a vezetést más veszi át: átveszi azt az Isten küldöttje, akit az Ur azzal bizott meg, hogy vezessen el minket a küzdelem, a szenvedés, a halál, a kétség, az érthetlenség éjén át az örök világosságba. Életről, örömről beszél; napsugár s nem hervadás az ő kísérője. Nem lemondást, hanem hallhatatlan reményt hirdet. Napnak s nem éjnek mondja magát; jónak s nem rossznak ígérkezik. Tehát nekünk való! Mert mi a napnak s nem az

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget, miszerint a tavaszi és nyári idényre divatárú ujdonságaink teljes és meglepő nagy választékban megérkeztek.

Kemény és puha férfi és női kalapok, a főtisztelendő klérus részére is. — Carlsbadi és budapesti kézimunka készítésű fekete, sárga, szürke női, férfi és gyermek cipők gombos, fűzős, spangis s mindenféle kiállításban. — Férfi ingek és nyakendőkben eredeti külföldi minták is. — Női, férfi és gyermek csikos és schottis divat-harisnyákban különlegességek. — Női, férfi glacé és svéd keztük s még igen sokféle izléses ujdonságok.

Keresztény üzlet!

Lelkiismeretes olcsó árak!

FÁBRY TESTVÉREK

divatáruháza

Nagyvárad, Fő-utca.

tők világosan megmagyarázzák a szociálisták világot. Urbán, ki egyszerű földműves, egy kongresszus alkalmával beszédet mondott, melynek rövid vázlatát tájékoztatás végett itt adom:

A szociálisták harca gazdasági harc. A szociálisták ugyanis azt tanítják, hogy az emberiség történeti fejlődése maga után mintegy természetesen vonja a gazdasági közösséget — a kommunizmust. Azt mondják erre az emberek, hogy lehetetlen egy oly államnak a megteremtése, melyben minden ember egyenlő, mert vannak gonoszok és jók, buták és okosak, lusták és szorgalmasok. Nohát erre a szociálisták megvan a maga válasza, a mely azt mondja, hogy az ember ama viszonyok és körülmények eredménye, a melyek közt született, nevelkedett és felnőtt.

Ezekhez a viszonyokhoz alakul, ezek szerint formálódik. Anyagi és szellemi létét az a környezet irányítja, a melyben él és mozog. Ettől a környezettől függ a gondolkodása, érzése, szellemi tehetsége. Ha egy hercegi csecsemőt elvinnék egy parasztkunyhóba és egy parasztcsecsemőt a hercegi palotába, akkor a hercegből paraszt, a parasztból herceg válnék. A mai magántulajdonon alapuló társadalmi rendszer átváltozása közösségé változtatja meg az illető társadalom külső életnyilvánulását, szokását, gondolkodását.

A rabszolgaság és jobbágyág korszakában ki hitte volna el, hogy lesz egy oly társadalmi rendszer, mint a mai. Az emberi társadalomnak életműködése és gondolkozásmódja mindig a gazdasági viszonyoktól függ. A gazdasági viszonyok, a termelési forma változásával az ember is változott. Igaz, hogy az eddigi termelési formák ellentéteket teremtettek, igaz, hogy az ellentétek mindig élésebbek lettek, de élése ezek az ellentéteket a társadalom egyes osztályainak szervezkedése tette. Az ellentétek ma a legélésebbek. Élése lettek azért, hogy a gazdaságilag elnyomott osztály, a proletáriátus megértette egymást.

A mai kapitalisztikus termelés nem emberek által csinált forma, hanem a történeti, gazdasági fejlődésnek elkerülhetetlen eredménye.

Ezt a fejlődést meg nem akadályozza semmi és senki. A kapitalisztikus termelés halad szélvész-rohamban vesztője felé és önmaga ellen kovácsolja a fegyvert, mert létrehozza azt a társadalmi osztályt, mely erejénél, számánál fogva elő fogja segíteni ezt a társadalmi átalakulást. Ez az átalakulás nem lehet erőszakos, nem érhető el sem forradalommal, sem lázadással.

A szociálisták az a hivatása, hogy az emberiséget e nagy átalakulásra előkészítse. Igyekszik, a mennyire lehet, a munkásság sanyaru helyzetét segíteni, az állam és társadalom igazgatásában szerepet biztosítani magának. Azért követel munkásvédő törvényeket, politikai jogokat minden téren, de a végcélét folyton és következetesen hirdeti.

Igy beszél a nemzetközi szociálista párt egy vidéki vezére és ebben a szellemben nevelik a tömeget. Ehhez tartják magukat következetesen. E párt nem von szoros választást a földművelő és ipari mozgalom között, sőt a hol lehet, egységessé törekszik alakítani az egész mozgalmat. Van külön ugynevezett agrár-programja, de folyton tanítja és hirdeti, hogy a földművelők és ipari munkások érdeke közös és az egyiknek elő kell segíteni a másik érdekét. Mindezt csak a szervezkedéssel lehet elérni. A párt agitáció módjához alakul a hívők gondolkodása. Ha a földművelő egy fél-évig tagja a pártnak és olvassa a lapokat, bejár az összejöveteli helyükre, eltáborozhatatlan hívője lesz a szociálistáknak.

Egészen más az újjászervezett párt. Hívei abszolút nincsenek tisztában a tudományos szociálistákkal. Minden község úgy fogja föl a szociálistákkal, hogy azt vezetője neki festi. A szociálistákról csak annyit tudnak, hogy kevesebb lesz az adó, nem lesz végrehajtó, ingyenpatikát állítanak föl és lehetőleg eltörlik a stemplit. Öntudatos szociálistákat ez a párt nem nevel. A nép némely vidéken valóságos zsarolásnak van kitéve a helyi vezetőktől. Jellemzésre fölhozok egy érdekes földművelő vezetőt ennek a pártnak. Izsákon (Pest megye) van egy K. Pál nevű vezére. Ez hamegy a paraszthoz, elmondja neki, hogy ha valami

igazságtalanság történt vele, ha sokalja az adót vagy valami pere van, akkor csak szóljon, majd ő megírja a szociálista vezéreknek és azok intézkednek.

Hát bizony ritka dolog, hogy a parasztnak ne legyen valami baja. A jó K—y, egy-egy tizedalás levélben megírja az esetet és mint földművelő bizottsági tag, mely semmi más, mint formai cím, aláírja. A közismert vendégszeretet alapján mindjárt ott is ebédel, vacsorázik; a gazdának nyakába sző egy csomó lapot, röpiratot, s kap egynehány hatost a fáradságért. A boldog földművelő elmondja az esetet a szomszédnak és 1—2 óra múlva a falu népe már arról beszél. A levelek garmadába mennek a párttitkárhoz, ki röviden a lapban közli a panaszokat és erélyes kommentárban szólítja föl minisztert, hogy vizsgálja meg az esetet és intézkedjék.

Főlöszleges megjegyezni, hogy a miniszter ezeket el nem olvassa. A nép várja a miniszter intézkedését, de hiába várja. K—y előveszik és csak természetesen, hogy ő mindezt a miniszterre, a szolgabíróra, a jegyzőre, a képviselőre szózza. Hiszen követelte a lap, olvashatták, de a miniszter ur a szegény nép bajával nem foglalkozik, ő csak a gazdagok dolgait pártolja. Többnyire elhiszik. K—y folytatja, hogy másképp volna, ha szociálista miniszter lenne, az nem törődne a gazdagokkal, de a szegényt karolná föl. Az nem vetne ki igazságtalan adót és nem hagyna a népen élőködni ennyi hivatalnokot.

De hát hogy lehetséges, hogy szociálista miniszter legyen? Az apostol nem jön zavarba. Elmondja, hogy ezt csak összetartással lehet elérni. Olvasni kell a lapokat, iratokat és be kell tartani a párt negyedik parancsolatát, t. i. havonta 2—3 koronát kell összerakni és felküldeni Pestre. A hívek megkezdik a szervezkedést, saját költségükön hoznak le egy-egy szónokot és a harc folyik. Folytonos a zugolódás és a panasz. A párt lapja is tele van naiv panaszokkal; ennél árvereztek, amannál foglaltak, ennek nagy az adója, amannak nem szolgáltatott igazságot a törvény.

Öntudatos küzdelemről szó sincs. Ötlet-

éjnek vagyunk gyermekei; nem a tagadás, a szeretet szült minket. Ezt érezzük is; azért mondta bizvást: Confidite, ego vici mundum. Bizzatok bennem, én meggyőztem a világot. Ugy győzött, mint a hogy győz a nap-sugár a színeken, melyeket ki gyújt; mint ahogy győz a harmatepp a virágkelyheken, melyeket kinyit; kinyit, nem vasfogókkal, hanem édes csókkal! Pajzsot tart fölénk lelkünknek apostola és pásztora, isteni fényből szőtt pajzsot, hogy a kétség Meduzafeje ne árton meg nekünk! Mély tisztelettel, imádással tölti el híveit a végtelen Isten iránt. Imádkozni tanítja, oly imára oktatja, melynek első szava fény és élet: »Mi Atyánk.« Isteni uralom alá helyez, de az élet céljatlanságának iszonyu tudásától megóv: gondviselő s üdvözítő hatalom a mi Urunk!

Mily szolgálat ez, melyet a dicsőséges Krisztus teljesít, mikor arcának fölségével s lelkének imádandó nagyságával a meghódolás érzését sugallja! Mily szolgálat! Valóban erről mondhatja az Isten: servus meus es tu, in te gloriabor! Azért hívja oly szépen Tolstoj is Krisztust Isten szolgájának! Testvérek, szolgatestvérek, tekintetek az elsőszülöttnek arcába. Ez a tekintet fölével s megnemesít titeket.

Nietzsche Krisztust rabszolgának mondja, de nincs igaza. A rabszolga lánczon van s nem a szeretet inspirációjából él. Krisztus abból él s szeretetre nevel minket. Krisztus Urunknál ugyanis minden, még a szolgálat is szeretetbe, mert boldogságba virágzik ki. Az Ur Jézus nemcsak szolgálatot, hanem boldogságot hirdet. A bizancci Krisztus-arc a Tábor-

hegyen színében elváltozott Krisztus-arcba hajlik át. Azért szolgálunk az Istennek, mert teremtményei vagyunk, de ő szeretetéből teremtett s boldogságra teremtett; mindenki tehát, aki szolgál neki hiven, boldog lesz. Az ember a teremtmény szolgálójával homlokán lép be a világba, érzi önmagán az erkölcsi törvény békóit, de mindezt azért viseli, hogy üdvözítse lelkét. Minden térdhajlásunk egy-egy kilépés a boldogulás útján; minden megalázkodásunk dicsőséget szomjaz.

Ez a keresztény világnézet. Lélek és szellem, energia és erény serken nyomaiban. Lelkeket állít a világba, s hőskövé neveli őket: apostolokká és vértanukká. Nyughatatlan embereket állított a világba szent Agoston mondása szerint: nyugtalan a mi szívünk, míg benned nyugalomra nem talál; nyughatatlan lelkeket, kiknek a föld nem elég, kik a csillagokba vágyanak, s egyre vágyanak, s azontul is vágyódnak szüntelen. Ez a nyughatatlanság a szellem története, az élet feszereje, a teremítő, alakító, s alkotó élet vágya; ahol az nincs, ott pihennek; ott a szellem is pihen; ott nincs egyediség, nincs geniusz! Ott lapos minden és kimért; mint a kínai rizsföldek és csatornák.

Igen! hogy példát is hozzak föl, a kínai nép és kínai geniusz a par excellence nem-keresztény geniusz! Úgyes, okos, szorgalmas, tanult, de materialista! Volt könyvnyomdájá, lőpora, papírja, irányítúje, de mindez nem segített rajta. Volt papírja, de nem volt embere ki a papírra írjon érdemes dolgokat; volt irányítúje, de nem volt, ki a partokon tulhajózott volna; voltak annalesaik, de nem volt történelmük; volt konverzatio-

lexiconjuk, de nem volt tudományuk; volt lőporuk, de mindenki megverte őket. Miért? mert lapos a lelkük; mert szellemükön nem érzik meg az örökkévalóság vágya, mert életüket nem élészi az örök élet varázsa; mert szolgá-lelkek!

S mi nem vagyunk szolgák? hisz mi is azt hirdetjük: Dominus est, et quis resistet illi? Igen, mi is szolgák vagyunk; de már a katekizmus első kérdése megfelel ez ellenvetésre: azért élünk, hogy Istennek szolgáljunk s ére által üdvözüljünk. A mi szolgálatunk a virág szolgálat, melylyel a nap felé hajlik; a mi szolgálatunk a gyökér szolgálat, melylyel a föld alá alázódik; a mi szolgálatunk a művész szolgálat, melylyel festékeket kever s az ideál vonásait s színeit utánozza; a mi szolgálatunk a teljes, tökéletes, nemes ember kifejlődése; mert »servire Deo regnare est.« Amely virág elfordul a naptól, hogy szabad legyen, az elhervad; amely gyökér kiemelkedik büszkén a földből, az elszárad; amely művész nem lesi az ideál színeit s vonalainak rímusát, az elmarad: életre, szépségre nem tesznek szert.

A mi szolgálatunk királyi öntudat. Mirdon szent Agathától kérdezi a római praetor: hogy van az, hogy te mint római, nemes leány, az alacsonyorsu, nemtelen keresztényekkel tartasz? azt feleli neki a klasszikus görög leány: »Multo praestantior est christianorum humilitas et servitus regum opibus ac superbia.« a keresztények szolgálat dicsőségebb a királyok hatalmánál és pompájánál. A mi szolgálatunk

szerű a párt minden akciója. Agitátorai nincsenek. Van egynehány budapesti munkás, ki alkalomadtán lemegy a vidékre, de ezeknek szellemi képzettsége oly alacsony, hogy ettől esőppet sem lesz okosabb a nép. E pártnak jövője nincs és legfőbb előkészítője lehet a nemzetközi szociálista párt agitációjának.

A Várkonyi pártjáról ma mint egységes szervezetről beszélni nem lehet. Várkonyi István nem törődik ma már az embereivel. Ez a párt, ha annak lehet nevezni, már csak Békésmegyében számlál egynehány hivat. Körülbelül négy-öt parasztvezére van. Ezek közül a legképzettebb egy hódmezővásárhelyi földmivelő. Híveik még az újjászervezeteknél is misztikusabbnak nézik a szociálistust. A program a legerősebb progresszív adó behozatala, az örökösödési jog eltörlése és lehetőleg a magánvagyonnak az állam kezelésébe való átadása. Mi lesz azután, azt a vezetők épp oly kevéssé tudják, mint a hívek. A néhány vezető néha hetekig élösködik a szegény földmivelő népen. E párt nemsokáig tarthatja magát.

Nem adtam teljes képét az agrárszociális mozgalomnak, inkább vázlatokat igyekeztem festeni. Hiszem, ez nem is volt haszon nélkül való munka, mert a bourgeois lapokból a szociális izgatásokról teljes képet nyerni lehetetlen. A mit előadtam, az a viszonyok közvetlen ismeretén alapul. A társadalomnak kevés oka van félni a Marx et Co. magyarországi apostolaitól. Ez azonban nem szünteti meg azt a kötelességet, hogy a társadalmi bajok és igazságok orvoslása végett megtegyük azt, ami módunkban van.

A Balkánról.

A Balkánról még mindig egyre érkeznek harcziak, de legtöbb esetben ellentmondó hírek. Ez természetes, mert úgy a törökök, mint a felkelők is rendelkeznek eszközökkel a hírek továbbítására és csak nem bolond egyik sem, hogy ne úgy röpitse világgá híreit, mint érdeke kívánja.

Igy tegnap török forrásból jelentették,

ugyanis az Isten rendelése, mert rajtunk, erényeinken, küzdelmeinken akar megdicsőülni! »Servus meus es tu, in te gloriabor.« Szolgám vagy, rajtad, s benned dicsőülök meg!

S méltán, mert van-e szebb virág, mint az arányos sziv? s van-e ragyogóbb csillag, mint az apostoli, vértanni izzó lélek? hiába kerestek ezeknél szebbet s ragyogóbbat. S ha a zsolttárok szerint: »Coeli enarrant gloriam Dei«, bizonyára a legnagyobb dicsőségét képezi az Istennek a szellemi világ égboltja, hol ugyancsak a Szentírás szerint a választott lelkek »stellae in perpetuas aeternitates«, örökké ragyogó csillagok. Nincs-e igaza Agathának, hogy a krisztusi szolgáló királyi dicsőségénél nagyobb? hogyan volna, mikor örök dicsőségbe emel!

Rajta tehát m. t. u! ne haladjunk el érzéketlenül az Isten uralmát hirdető, fölséges Krisztus-arcz mellett, s ne akasszuk le egünk-ről az örökélet hitét. Ahol nincs örök élet, ott az ideiglenes öntudatos életérthetetlen, czéltalan kin. Elég a pesszimizmus kifejlesztésére az a halál, mely után élet nincs. Az olyan életnek nincs napja, ni cs derűje; az olyan életben elfonnyadnak a lelkek, kővé fagnak a szívek. Meneküljünk ez éjből, s e fagyból Jézus zászlaja alá! A mi pajzsunkon ragyogjon Mihály arkangyal jelszava: Quis ut Deus? Ki olyan mint az Isten? s e kérdésre életünk legyen a válasz: nincs oly Ur, mint az Isten! Neki hódolunk, hogy általa megdicsőüljünk.

(Vége.)

hogy a mitroviczai orosz konzul jobban van. A törököknek persze az volna a legjobb, ha a sebesült konzul életben maradna, mert ebben az esetben Oroszország nem avatkozna feltétlenül bele a Balkán ügyekbe. Viszont a felkelők meg azt szeretnék, hogy minél nagyobb volna a rendtelenség, mert akkor ők a zavarosban halászhathatnának. Ok azt sem bánnák, hogy ha Oroszország beleavatkoznék.

Ennek a következménye aztán az, hogy ilyen táviratok is érkeznek ma az európai lapok megbízható tudósítóitól:

Konstantinápoly, ápr. 10.

Seserbina mitroviczai orosz konzul állapota annyira javult, hogy már néhány nap múlva elhagyhatja gyógyultan az ágyat. Azt mondják, hogy a császár hosszabb szabadságot ad neki.

Szófia, ápr. 10.

Ide érkezett jelentések szerint Seserbina mitroviczai orosz konzul meghalt. Segíteni már nem lehetett rajta. A császár részvét-táviratot intézett családjához.

Melyik az igaz? Valószínű, hogy egyik sem. Ma délelőtt a következő új táviratokat kaptuk:

Konstantinápoly, ápr. 10.

Az albánok tegnap újra meg akarták támadni Mitroviczát, de a segítségül érkezett török csapatok megérkezésének hírére a támadásról lemondottak és visszavonultak. Egész nap csend volt és valószínű, hogy nem is lesz támadás.

Róma, ápr. 10.

Sovagne márki, az üszkübi olasz konzul jelenti, hogy a török kormány milyen sebesen ment bele abba, hogy a felkelő albánok ellen megtorló lépéseket tegyen. Arra való hivatkozással, hogy az albánok hű alattvalói a szultánnak, napról-napra halasztotta a Mitrovicza és a környéki helységek védelmére küldendő csapatok elindítását. Most is, hogy a csapatok elindultak, minden csak immel-ámmal történik és mondhatni, hogy Maczedonia egész keresztény lakossága óriási veszélyben forog. Egy szép napon nagy mérszálásra fogunk ébredni.

Konstantinápoly, ápr. 10.

Hilmi basa felügyelő az üszkübi vilajet összes helyiségeiben kikiáltókkal hirdetteti, hogy a reformok feltétlenül szükségesek és okvetlenül végrehajthatnak. Minden ez ellen irányuló kísérletet szigorúan meg fognak büntetni. Nyomatott hirdetményt is szándékoznak kibocsátani.

Konstantinápoly, ápr. 10.

Az üszkübi vilajet kraljevai kerületében egy bolgár banda bukkant fel. A szaloniki vilajet szereszi szandsakjában a Struma és Meszta folyók között a melniki kerületben 80 főnyi, a nevrokopi kerületben pedig 30 főnyi banda bukkant fel. Semszi bej, az üszkübi vilajet csendőrpáncsnoka nagy csendőrségi különítménnyel üldözi a bolgár határszáron lévő bandákat.

Konstantinápoly, ápr. 10.

Hir szerint a porta közölte az orosz nagykövetséggel Ibrahim albán merénylő elítélését, de a nagykövetség az erről szóló jegyzéket azonnal küldte vissza, hogy a merénylőt a beismert merényletért halálra kell ítélni, vagy ha ártatlan, fel kell menteni. Mitroviczában letartóztattak nyolcz mohammedán embert, a kik állítólag tudtak a merényletről.

Konstantinápoly, ápr. 10.

A nagyvezir azt ajánlotta a szultánnak, hogy az albánok ellen a legszigorubb rend-

szabályokat alkalmazza; azonban nem valószínű, hogy ezek a rendszabályok a mostani viszonyok között végrehajthatók lesznek. A szultán különben is vonakodik erősebb rendszabályokhoz nyulni és annak a reményének adott kifejezést, hogy az albánok majd elfogadják a reformokat.

Konstantinápoly, ápr. 10.

Az Agence de Constantinople értesülése szerint Kircsovaban (a monasztiri vilajetben) egy bolgár banda meggyilkolt egy Redseb bem Khaban nevű fiatal törököt. Az áldozatnak baltával levágták a füleit. Ezek a hivatalos vizsgálattal konstatált tények újabb adatot szolgáltatnak a maczedón bizottságok tevékenysége ellen.

Konstantinápoly, ápr. 10.

Az üszkübi-zibevcei vonalon Kumanova mellett rajta kaptak két bolgár embert, a mint a vágányképcsofat fel akarták oldani. Az utóbbi napokban az összes európai vonalakon úgy a vágányokat, mint a vonatforgalmat szigorú katonai őrizet alá állították.

Konstantinápoly, ápr. 10.

Hir szerint a tegnapi minisztertanács arról tanácskozott, hogy milyen katonai intézkedéseket tegyenek nagyobb szükség esetére és megtették a kellő előkészületeket.

UJDONSAGOK.

Nagypéntek — Nagyszombat.

Az Üdvözítő halálának emlékezetét tegnap lélekbe mélyedve, nagy gyászszal ülte meg a keresztény közönség. A templomok egész nap zsunfolva voltak ájtatos közönséggel. A borus, de enyhe időben ezrével zarándokoltak fel a Kálváriára s már délben tömegesen vonultak a Kálvária felé vezető utcákon. A székesegyházban a nagypénteki isteni tisztelet után *Knecht* János papnöveldei tanulmányi felügyelő mondotta a szent beszédet. A premontrei rend templomában a 9 órai csonka mise után *Dencs* János tb. kanonok, esperes-plébános, a Szent László templomban pedig *Brém* Lőrincz predikáltak. Délután a körmenetet a premontrei templomból *Kovács* József segédlelkész vezette fel a Kálváriára, a hol egyházi gyászbeszéd és litánia volt.

Ma, *Nagyszombaton* reggel az összes plébánia-templomokban tűz-, husvéti gyertya- és keresztút-szentelés lesz, utána pedig ünnepélyes mise. Délután és este a föltámadás magasztos ünnepe a következő sorrendben megy végbe:

az irgalmas-rend templomában délután 4 órakor;
a székesegyházban este 6 órakor;
Várad-Velencén este 6 órakor;
a kapuczinusok templomában este 6 órakor;
az Orsolya-zárda templomában este fél 7 órakor;
a Szent László-templomban este 7 órakor;
a premontrei-rend templomában este fél 8 órakor.

A székesegyházban a föltámadás szertartását *Radnai* Farkas felszentelt püspök végzi.

Tekintettel ama körülményre, hogy az olasz-i plébánia-templom hiányában az istentiszteletek a premontrei-rend templomában tartatnak meg; a közönség tájékoztatása végett a következők közlésére kértünk fel:

Tisztelettel tudatom buzgó hűveimmel, hogy a feltámadási körmenetet a régi szokáshoz híven, de a jelenlegi körülmények szerint, az utvonalon változtatásával, ma, szombaton este fél 8 órakor tartom meg. A körmenet a premontrai kanocokrend templomából kiindulva, Uri-utcán haladva, a Fő-utca keresztezésével, a Bartschpalota mellett, a Széchenyi-térre vezetettik, hol a fegyenczek megáldása után, a szokott kerülés megtételével, a Széchenyi vendéglő mellett, a Fő- és Uri-utczákon keresztül visszatér a templomba. Az ezen utvonalon lakó tisztelt közönséget, illetve szeretett hűveimet ezennel felkérem, hogy ablakaikat, a körmenet tartama alatt, ki-világítsák sziveskedjenek. Nagyváradi-Olasziban, 1903. április hó 10. *Dencs János, esperes-plebános.*

TAJEKOZTATO.

Apr. 18. Kath. Szabad Liceum záróünnepélye.
 April 19. A biharmegyei nőegylet közgyűlése d. u. 4 órakor.
 April 19. A tisztviselők Otthonának közgyűlése d. u. 4 órakor.

* **Mailáth püspök a székely ifjuságért.** Az erdélyi római katolikus státusgyűlés Mailáth Gusztáv gróf erdélyi püspök kezdeményezésére elhatározta, hogy Kolozsvárt konvikttal alapítanak, melyben a székely ifjuság közép- és felsőiskolai tanulmányainak ideje alatt teljes ellátásban részesülne. Az intézetet 300 ifju befogadására tervezik.

* **A fagy nem tett kárt.** Az utóbbi napokban erősen lehült a levegő s éjjelenként 2—3 fok hideg volt. A fagy azonban Nagyváradon szerencsére még alig okozott kárt, a korai, már virágzásban levő gyümölcsfáknál is. Tegnap erősen elborult, sőt több ízben gyengén megeredt az eső.

* **A pécsi kadétiskola ügyében** A pécsi kadétiskola hirhedt ügyében az a híresztelés terjedt el, hogy a »Magyarországot« egy pékmester értesítette a botrányról. Most Nagy József pécsi sütőmester a lapunkban s a pesti lapokban megjelent közleményekre vonatkozólag kijelentette, hogy valótlanság a lapoknak az az állítása, hogy ő tőle kapta volna a Magyarország a kérdéses értesítést. Valótlan az is, hogy ő egy kadétiskolai altiszt ismerősétől kapta volna az értesítést, mivel ő a kadétiskolai altisztek egyikét sem ismeri, egyikkel sem beszélt sohasem. Az értesítést sem a Magyarországnak írta, hanem Kossuth Ferenczhez írt egy magánlevelet, melyben a márczius hó 15-iki eseményeket leírta. Hogy ő az értesítést kitől kapta, azt nem mondja meg, de azt kijelenti, hogy sem kadéttól, sem hadapródiskolai altisztől nem tudja.

* **Husvétli kirakatok.** A nagy ünnepeknek ki sem örül jobban, mint a gyermekesereg. Repdes az örömtől kicsi szívük, nyugtalanul töltik a nappalokat s bizony sok bajt okoznak a szülőknek folytonos fecsegésükkel, kíváncsiskodó kérdéseikkel. A kicsinyek ugyanis nagyon kíváncsiak, mindent szeretnének tudni, de így ünnep előtt kétszeresen azok. Szinte türehetetlenek. Majd erre, majd arra kérnek választ. Egyet százszor is megkérdeznak. Karácsony előtti hetekben a kis Jézusról foly a beszéd. Nem csak azért csacsognak annyit, mintha azt akarnák tudni, ki is az a kis Jézus. A cifra, tarkabarka játékot látják, azért beszélnek annyit. A gyerek-ész sok bolondságot gondol ki. Nem keresi a laikus összefüggést, magától meg van benne. Amikor karácsonykor a kis Jézust emlegetik, a csillogó, megrakott karácsonyfára gondolnak és az atatta felhalmozott lóra, puskára, kardra, babára, edényre. Hogy ki az a Megváltó, nem tudják. De a játékról tudják, mi az. Most husvét előtt a nyul járja. Alig gagyog a piczike, máris a nyulról beszél. A nyul a mindene. Megvan róla a képzelet. Tudja, hogy az hozza, a piros, zöld, kék tojásokat. Az rakja

bele a frissen szedett zöld fűből összetakolt fészekbe. Így tudja, mert így hallja. Napokon keresztül beszél erről, míg a nyul meghozza az ajándékot. Nemcsak tojást, mást is. Czukrot, narancsot, kis nyulát, melynek hátán putonyban czukortojások vannak. S ha szép az idő, a szülő elvezeti a jó gyereket, megmutatja a teli, színes kirakatokat. Sok van azokban. A kereskedők husvét előtt tele rakják mindenféle szépséggel a kirakatokat. Ugy csalogatják a közönséget. Van elég látnivaló. Csak aztán legyen pénz, hogy vásárolhassanak. E nélkül hiába csillog s hívogat, csalogat a kirakat.

* **Lugszódát ivott.** *Fóris Béla* mészárosné Szent Anna-utczai lakásán marószóda oldatot ivott. A szerencsétlen asszony súlyos belső égési sebeket szenvedett s életben maradása kétséges. Beszállították a Biharmegyei kórházba.

* **Gyászjelentés.** A nagyváradi ipartestület szomorú bánattal jelenti *Juhász Lajos* asztalos agg iparos, 1848—1849-ik évi volt honvéd tizedes, a menházban ápolt tagjának f. évi április hó 9-én, életének 79-ik évében a menházban történt elhunytát. A megboldogult hűlt tetemei április hó 11-én délután 3 órakor fogtak az ev. ref. egyház szertartása szerint a nagyváradi-újvárosi közsírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. A Menházban megtartandó végtisztviseltételeire az ipartestület tagjai tisztelettel meghívotnak. Nagyváradi, 1903 április hó 10-én. *Bertsey György* ipartestületi elnök.

* **Gyilkosság Ujpesten.** *Ujpesten* tegnap éjjel gyilkosság történt. Templom-utca 9. szám alatt lakott *Kubinyi Mari* varróleány; magános leány, aki házakhoz szokott varrni járni és így a vásár- és ünnepnapoktól eltekintve, csak az éjszakákat szokta lakásán tölteni, reggel pedig korán távozott mindig hazulról. Tegnap reggel a leány nem jött ki szobájából, a mi a háziaknak feltűnt; de gondolták, hogy a leánynak — miután Nagypéntek van — talán nincsen a mai napra munkája és tovább alszik. Midőn azonban a leány félkilenczkor sem jött, ami szegényebb sorsu embernél még ünnepnapon is öreg idő, bementek a külföldben nyitva talált ajtón át a szobába és ott a leányt ágyban halva találták. A leány arczán és kezén vérnyomok voltak, úgy hogy csakhamar tisztában voltak, hogy a leányt meggyilkolták. Az ujpesti kapitányság részéről *Kolozsváry* tarczós kiment a helyszínére, hogy állapítsa meg, vajjon gyilkosságról, vagy rablógyilkosságról van-e szó? A rendőri vizsgálatot még nem fejezték be.

* **Szegényasszony pénze.** Egy jóra való szegényasszonyt nagy veszteség ért tegnap a Sz. László-templomban, hova a déli órákban imádkozni ment. Megtakarított pénzecskéjét — 16 darab ezüst forintos — egy kis piros keszkenőbe kötve magával vitte a templomba, hol — állítása szerint — elvesztette azt. Gondos kutatás után sem tudott reá akadni. Ezton is felkéri azért a megtalálót, sziveskedjék azt a templom sekrestyésének átadni.

* **A kivándorlók fosztogatója.** Jó fogást csinált a napokban a csaczi csendőrség, melynek sikerült egy veszedelmes csalót ártalmatlanná tenni. A múlt hétfőn ugyanis a máramarosmegyei Okörmező, Bukóc és Rusztoka községekben 120 kivándorló kelt utra, hogy átvitorlázzon Amerikába. Utlevéllel és egy hamburgi hajóstársaság hajójegyével már el voltak látva, azonkívül volt még annyi pénzük, hogy a partraszállásnál megkivánt összeget felmutathassák. Amikor a vándorcsapat a csaczi állomásra ért, egy jól öltözött középkorú ember állott elébük s azt mondta, hogy ő a hamburgi hajóstársaságnak a megbízottja s azért jött, hogy őket kalauzolja s az osztrák vasutakra a jegyeket megváltsa, nehogy idegen emberek becsapják őket. A vándorcsapat örömmel fogadta

a megbízottat s miután ott várniok kellett, hamarosan összerakták a pénzecskéjüket, hogy a megbízott megválthassa a vasuti jegyeket Oderbergig és onnan tovább. Amint a megbízott a pénzt magához vette, eltávozott. A kivándorlók vártak egy ideig, amikor aztán a kalauz a beszállásra figyelmeztette őket, akkor kezdtek türelmetlenkedni, keresni kezdték, de biz annak hűlt helye volt, eltűnt s magával vitte az utasok pénzét is. Csakhamar megállapították, hogy a csaló el nem utazhatott. Tehát ott kell lennie valahol a környéken. A csendőrség megindította a nyomozást s nemsokára meg is találta egy parasztházban elrejtőzve. A kihallgatása alkalmával kiderült, hogy Litmann Pálnak hívják s veszedelmes csaló, aki különösen a kivándorlókat fosztogatja. Legutóbb hasonló módon Bécsben követett el nagyobb csalást, de onnan megugrott és Csaczára tette át hadiszállását, hol most elrejtőzött. A kivándorlók pénzét megtalálták nála, amit visszaadtak az utasoknak. Litmann pedig átadták a járásbiróságnak.

* **A pestis Damaskusban.** Damaskus városa arról híres, hogy bizonyos időközben pestises híreket visz onnan világszerte a táviró. Hogy miért van Damaskusban annyi pestiseset és esodálatos módon miért szűnik rövid időn belül a rettenetes kór, erről érdekes leleplezéssel szolgál az »Augusta Viktória« német gőzös egy utasa.

— Damaskusban a hatóság, tekintettel a kikötőváros nagy forgalmára és főként a pestisre, sok orvost alkalmaztat a városban. Ezek az orvosok azonban nagyon pontatlanul kapják a fizetésüket, olykor hónapokig hiába mennek a városi pénztárhoz: a pénztárosnak nincs utasítása a fizetés kiadására. Amikor azonban pestises hírek terjednek a városban, a hatóság siet az orvosokat honorálni, nehogy sztrájkoljanak s amíg a járvány tart, addig kettős fizetést huznak a doktorok. Mi sem természetesebb ezek után, hogy a damaskusi orvosok minden untalan felfedeznek pestises esetet. A világot bejárja a rémhir: »Pestis Damaskusban« s az európai kereskedők rettegve olvasják a táviratokat; pedig hát olyankor Damaskusban csak pénzre van szükségük a doktoroknak.

Ezeket írja az Augusta Viktória utasa s bizony nem éreketlen ez a leleplezés.

* **A piczulásbankból.** A filléres takarékos segélyszövetkezetbe a befizetések az ünnep miatt április 12-ike helyett 13-án, hétfőn délelőtt 9 órától fél 11 óráig fogadtatnak el.

x **Felhívjuk olvasóink figyelmét** *Sanow* Leo exporteur lapunk mai számában levő hirdetésére, melyben igen olcsó áron vannak ajánlva a közönségnek gyapjuszövetek, vásznak, zsebkendők stb. cikkek.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek

Roth M. utóda

kalap és uri divat üzletébe.

Férfi, női, gyermek cipők, férfi és női kalapok nagy választékban.

Színes és fehér ingekben nagy raktár és méret után is készíthetők. 192

x **Mindenki tudja,** hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelék és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók. 193

x **Mindenkinek** saját érdekében ajánljuk, hogy tekintsen szét az újonnan megnagyobbított Amerikai áruházban, Fő-utca (Bazár-épület) a hol most remek nagy rőtös raktár lett berendezve s annak kirakatai figyelmet érdemel.

EGYESÜLETEK.

Magyar Országos Pinczér-Egyesület nagyváradi választmánya folyó hó 16-án fejezi be az összes tagok felvételét, ezidő szerint 80 rendes és 50 tiszteletbeli alapító és pártoló tagot számlál. Az egyesület igazgatósága Budapesten folyó hóban tartja évi közgyűlését, mely végből utasítja összes választmányait átiratában, hogy statisztikai kimutatásukat 18-ára köldjék be, mivel egyévi működését az egyesületnek nyomtatott értesítője által tudatja t. tagjaival. Tudva azt, hogy kartársaink helyzetének javulását az egyesülésben érhetjük el, szakfoglalkozásunk virágzó fejlődését, s ennek kapcsán most már elismert társadalmi osztályunk emelkedése, de anyagi jóléte érdekében is.

Ertesítettnek mindama tagok, kik üzletet keresnek, hogy egyesületünk választmányánál levélbelileg és az ügyvivőkkel elintézhetik az előirt szabályok értelmében. Felvételük után egyenlő joga van a tagoknak bármely választmányoknál. Ha a tagoknak netáni panaszaik volna idegen egyénektől, úgy elnökünk czimére levélben adják be. Beiratás eszközöltetik e hó 16-ig. Mint a M. O. P. E. Nagyváradi Választmánya tisztikara által az összes tagok felvételével valamint tagdíjak beszedésével megbízott: **Kriván Illés** választmányi tag. Szentpéteri-utca, 717.

Gazda-kör Nagy-Bajomban. A földművelésügyi miniszter a *bihar-nagy-bajomi gazdakör* alapszabályait jóváhagyta.

IPARÜGYEK.

Oltárépítő kiállítás Temesvárt.

A nagyhét három napján, mikor a katolikus egyház Jézusnak, Isten fiának, az emberiség Megváltójának keresztrefeszítése, eltemetése és feltámadásának magasztos ünnepe köré áll, Nagy Nep. János első délmagyarországi oltárépítő saját műtermében *Temesvárt* különböző díszes templomi szobrokból és különösen az oly fényesen sikerült státiós képekből, melyek Temesvárt, terracotta anyagból készültek, díszes kiállítást rendez és bemutat a közönségnek egy Krisztus sirt is, hogy ezzel az általános nagy gyászban, a hívők vallásos érzületét, ájtatosságát emelje.

Nagy Nep. János műtermében jelenleg 40000 korona értékű egyházi szobrok, u. m. Mária, szent Antal, József, Imre herceg, szent Gellért, szent István, Ágnes, Klára, Czeccilia, kis és nagy méretekben továbbá templomi felszerelések és más díszmunkák készen állanak, ezeknek egy részét kívánja a husvóti kiállításán bemutatni a közönségnek.

IRODALOM.

Szentannai Spett Gyula imádságos könyve.

— Férfiaknak való imakönyv. —

Kedves meglepetést hozott a posta: megjelent **Spett Gyula** imádságos könyve, művelt férfiaknak való igen igen hasznos és alkalmas imádságos könyv. *Hitvalló* férfiakra van ma szükség. „*Hitvalló*” a czime ennek a katolikus imádságos könyvnek. Kiadja a Szent István-Társulat. Budapest, 1903. 16-rét, 448 lap. Ezzel a Szent István-Társulat imádságos könyveinek szép sorozatát ismét egy rendkívül becses kiadvánnyal gyarapította.

A *Hitvalló-t Szentannai (Spett)* Gyula pápai kamarás, gyomai esperes-plebános a Bougeaud-féle *»Kereszténység és Korunk«* jeles tollu fordítója írta s már ez maga elég ajánlat a Magyarok Nagyasszonyának színes képével ellátott, remek kiállítású könyvecske számára. *»Szerző — mint Schlick István praelatus-kanonok, az esztergomi egyházmegye cenzora hivatalos birálatában mondja, — kiváló tapintattal és mély vallásos érzületről tanuskodó gonddal művében oly kitűnő imakönyvet állított össze, mely nemcsak díszére válik az imakönyv-irodalomnak, hanem nagy lelki hasznára a művelt magyar katolikus közönségnek s főképen a férfivilágnak.*

Az ájtatos lélek feltalál abban mindent, mi gyengéd szeretetét a jó Istenhez, a bold. Szűzhöz és az égi szentekhez fokozhatja; feltalálja mindazt mire bensejének az egyházi év bármely szakában akár a magán-, akár pedig a nyilvános ájtatosságok alkalmával szüksége lehet. Az egyes imák, melyek akár elmélkedésül is szolgálhatnak, kivétel nélkül oly bensők, oly kedvesek, hogy szinte lehetetlen azokat száraz és hideg szívvvel elimádkozni.

A *Hitvalló*, miután rövid kilencz lapon közli a *keresztény hitrendszer* vázlatát, négy részre oszlik, az első rész a *nap megszentelése* címet viseli, a negyedik része pedig a legszebb is legismertebb szent *énekeket* tartalmazza. A *»Hitvalló«* imakönyv ára pompás egész vászonkötésben 3 korona, bőrkötésben vörös metszéssel 4 korona, bőrkötésben arany-metszéssel 4 korona 60 fillér, chagrin kötésben 6 korona. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28/b.

Bierbaum költészete. Nem volna érdemes foglalkozni ezzel a már meglehetősen elkoptatott témával, de *Hajós Izsó* ur, Bierbaum gyöngye verseinek fordítója (különben igen jó eredeti versek költője is), levelet irt hozzánk, melyben a Bierbaumról irt meglehetősen elítélő véleményünket kifogásolja. Különösen a *»Fehér vakand«* című versre nézve kijelenti, hogy az nem az *Üdvözítőre* vonatkozik.

Ránk és kívülünk még számos másra *azt* a benyomást tette a *Fehér vakand* már akkor, a mikor valamelyik helyi lapban először megjelent; hiszen akkor is lapunkon kívül álló egyének hívták fel éppen e versre figyelmünket azzal, hogy talán még sem szabad az *Üdvözítő* fehér vakadnak megtenni? Ezzel szemben azonban kész örömmel közöljük *Hajós* ur véleményét. Szerinte a *Fehér vakand* meséjének *»egyáltalán semmi néven nevezendő vonatkozása az Üdvözítő eszményi örök alakjára nincsen.«* Ennek örülünk; az ellen azonban határozottan tiltakozunk, mintha bírálónk véleménye tévedés volna, hiszen fentebb említettük, hogy éppen erre a versre mások hívták fel a figyelmünket. S mint ebből is látszik, ha Bierbaum sem kívánta volna érinteni az *Üdvözítő* szent alakját, mint ahogy nem vélte érinteni *Hajós*: akkor ezt a verset meg sem írta volna.

Különben is ez mellékes dolog a mellett, hogy Bierbaum nemcsak szerencsétlen szimbolista, de szerencsétlen költő is, mert nagyon kevésbé költő. A ki mindig a ruhahiányt dicsőíti, az föltétlenül izléshiányban is szenved. S a kiből a ruhahiány iránti lelkesedésen kívül egyéb tűz alig lobog, az ne áldozzon a muzsáknak, mert csak bekormozza a szentelt falakat

Bierbaum verseinek fordítása helyett inkább írjon *Hajós Izsó* eredeti verseket, afféléket, mint a *»Vissza!«*

REGÉNY-CSARNOK.

Tüzzel-vassal.

Írta: Sienkiewicz Henrik. 236

— És hogyan értesültél a hercegnő haláláról? — kérdezősködött tovább Longinus. Talán ez a két lovag hozta meg a hírt? — tette hozzá a két hercegre mutatva.

— Nem. Ezek a lovagok véletlenül értesültek a hercegnő haláláról Korcben, ahova a wilnai vajdával érkeztek és most azért jöttek ide velem, mert levelet hostak a vajdától a hercegnek. A háboru már elkerülhetetlen, a bizottság tanácskozásai végleg megszakadtak.

— Azt már én is tudom, de mondd csak, ki beszélte el a hercegnő halálát?

— Nekem Sacwilichowski mondta, ő pedig Skrzetuskitől hallotta. Chmielnickij engedelmet adott neki, hogy a hercegnőt a metropolita segítségével keresse Kijewben. Osszekutatták tehát az összes kolostorokat, mert a mieink Kijewben mind ilyen helyekre rejtőztek el, hogy Bohun is ott rejtette el a hercegnőt. Kerestek, kutattak minden felé és remélték a sikert, habár tudták, hogy a csőcselék a Szent-Miklós-kolostorban tizenkét leányt felkoncizolt. A metropolita maga is megígérte, hogy előkeríti a hercegnőt.

— Hát a Szent Miklós-kolostorban volt?

— Igen, ott volt. Skrzetuski egy kolostorban Jerlics Joákimot találta, s mint mindenkitől, tőle is kérdezősködött a hercegnő felől. Jerlics elbeszélte, hogy a kozákok elhurcolták magukkal a szüzeket és csak a Szent Miklós-kolostorban maradtak életben tizenketten, de később ezeket is felkoncizolták. Közöttük volt talán Kurcevic hercegnő is. Skrzetuski nem hitte ezt el rögtön, habár az aggodalomtól már félig őrtült volt. Még egyszer elment tehát a Szent-Miklós-kolostorba, hogy bizonyosat tudjon meg. Az apácák, akik közül szintén megfoltottak hármat, szerencsétlenségére nem tudták a szárandó áldozatok neveit, de amikor Skrzetuski a hercegnő alakját és arcát lefestette előtűk, akkor úgy emlékeztek, hogy egy hasonló szűz csakugyan volt az áldozatok között. Skrzetuski ekkor azonnal eljött Kijewből, azonban súlyosan megbetegedett.

— Csak azt csodálom, hogy még életben van.

— Bizonyára meghal, ha nem lett volna mellette az az öreg kozák, aki a fogsága idején Sicsben is ápolta, azután levelet hozott ide. Ő kísérte el Korcba és adta át Sacwilichowkinak.

— Az Isten legyen hozzá kegyelmes, mert ő bizony sohasem fog megvigasztalódnai! — szólt Longinus.

Wolodyjovski elhallgatott, halotti csend állt most be.

A hercegek a könyökükre támaszkodva ültek az asztal mellett. Longinus az ég felé fordította az arcát, Sagloba pedig megüvegessedett szemekkel bámult a falra, mintha az eszt vesztette volna.

— Térj magadhoz! — szólt hozzá Wolodyjovski, megrázva a vállát. — Miről gondolkozol? Hiába gondolkozol, itt már semmi segítség nincs.

— Azt tudom! — szólt Sagloba tompa hangon. — Csak azon gondolkozom, hogy milyen öreg és hasznavehetetlen vagyok már ez a nyomorult világom.

XXI.

— Láttad-e — szólt néhány nappal később Wolodyjovski Longinushoz — hogy az a szegény Sagloba egy óra alatt mennyire megöregedett? Mintha husz évet véntült volna! Aze-lőtt oly vidám, beszédes és vállalkozó volt, hogg maga Ulysses sem vetekedhetett volna vele; most pedig naphosszat se nyitja szóra a szá-

ját, csak zsörtölődik, nyugoskodik folytonosan.

— Nem csoda — felelt sóhajva Longinus. — Nagyon megszerette a kis hercegnőt, hiszen ő mentette meg Bohun kezei közül és a szokásuk alatt sok veszedelmet és halandót élt át vele. Amíg volt reménység, megemberelte magát és minden erejét a hercegnő megmentésére fordította, most azonban már nincs reménység, árvának érzi magát, nincs akit szeressen.

— Megkísérlettem vigasztalni, boroztatni is vele, hogy talán az ital majd visszaadja az előbbi életkedvét, de ez sem segített! Ivott velem, de már nem volt olyan bohókás, mint azelőtt, nem mesélt a vitéz tetteiről, nagyon sirásra hajlott a kedve, lecsüggesztette a fejét a mellére és hosszan elszundikált. Nem hiszem, hogy Skrzetuski jobban el legyen keseredve, mint ő.

— Pedig igazán nagy kár érte, mert jelles lovag volt. Menjünk el hozzá, Mihály! Velem szívesen eltréfált, sokszor csipdesett a nyelvével.

(Folyt. köv.)

NYILTÉR.

Uj czipőüzlet!

Aranyi Albert

kizárólagos czipő áruhaza
Nagyvárad, Fő-utca,

Huzella M. céggel szemben 194.

Különlegesség

férfi és női, gyermek czipőkben.

Szolid kiszolgálás! Szabott árak!

Uj czipőüzlet!

TAVIRATOK.

Nagypéntek az udvarban.

Bécs, ápr. 10. A Burg plébánai-templomában ma délelőtt a király, a főhercegek, az udvari és állami méltóságok és a tábornoki kar jelenlétében megtartották a megható isteni tisztelettel a passziót és a sirbatétel szertartását. (M. T. I.)

A dán trónörökös Magyarországon.

Kopenhága, ápr. 10. A dán trónörökös pár gyermekeivel, Daghar hercegnővel és Gusztáv herceggel április 14-én Sopronba utazik a schauburg-lippei herceg és neje látogatására, onnan pedig az egész család két hétre Nizzába megy. (M. T. I.)

Tisza István gróf az obstrukcióról.

Budapest, ápr. 10. (Saj. tud. táv.) Tisza István gróf a választóihoz intézett

körlevelében mindenben helyesli a kormány intézkedéseit és kiméltelen hangon elítéli az obstrukciót, mert szerinte a katonai javaslatok keresztül vitelét a monarchia nagy hatalmi állása kívánja. A körlevél hangja és tartalma ellenzéki részen nagy arányú ellenakciót kelt.

Az ujpesti gyilkossághoz.

Budapest, április 10. (Saj. tud. táv.) Az ujpesti gyilkosság áldozata a szép fiatal varrólány: *Kubinyi* Iona nagyváradai leány. Sikerült megállapítani kilétét, s a vizsgálat kiderítette, hogy a gyilkosság d. e. 9 óra táján történt. Erős dulakodás előzhetette meg a gyilkosságot, mert a leány testét tépett surlódások és kék foltok borítják. Különösen nyakán vannak véres sebek.

Hogy ki a gyilkosa, eddig megállapítani nem sikerült, csupán arra van tanu, hogy tegnap este egy szőke fiatal ember járt nála. Állítólag ez a szőke fiatal ember már akkor szeretője volt, mikor évek előtt Budapesten a Molnár-utcában lakott. Egy hajó munkás tanuskodik, hogy a leány tegnap este össze veszett a vendég fiatal emberrel. A gyanu gyomán folyik a kutatás. A nyomok egész Csepel felé vezetnek, de még a gyilkost megkeríteni nem sikerült, de remélhetőleg az éj folyamán kézre kerül.

Beksics Gusztávné halála.

Budapest, április 10. (Saj. tud. táv.) *Beksics* Gusztávné született *Bogdánovics* Krisztina a nagy munkásságu írónő, ki *Bogdánovics* György álnéven a Magyar Nemzet állandó munkatársa volt, ma d. u. fél 4 órakor meghalt. Hetekkel ezelőtt influenzát kapott s ez majd bélgyuladássá és szivbajjá fajult, míg ma végre megölte.

Szerencsétlenség egy katonai gyakorlaton.

New-York, ápr. 10. Az Evening Journal táviratot kapott Ponsacólából, a mely szerint a Jowa hadihajón, a mely a mexikói öbölben lövőgyakorlatokat végzett, egy 12 hűvelykes agyu szétrobbant. A robbanás három embert megölt és sokat megsebesített.

Összeesküvés a szerb király ellen.

Belgrád, ápril 10. (Saj. tud. táv.) A rendőrség a király élete ellen törő összeesküvés nyomára jött. Eddig 50 embert letartóztattak. A vizsgálat még egyre tart.

A sztrájk Romániában.

Róma, április 10. A munkáskamara az általános sztrájk befejezéséről tanácskozott és elhatározta, hogy felszólítja a munkásokat, hogy holnap álljanak munkába.

Az orosz hajóraj.

Nápoly, április 10. Az orosz hajóraj ma Algirba ment. (M. T. I.)

Elesapott szerb főtisztek.

Belgrád, április 10. (Saj. tud. táv.) A múlt heti diákzavargások idején történt, hogy mikor a Sándor király és neje arcképét elégette az ifjuság, kirendelték a 4-ik gyalogezredet, melynek parancs-

noka *Ilics* Iván és *Radikovic* György voltak. Az ezred megtagadta a szolgálatot. Emiatt most *Ilics* Ivánt és *Radikovic* Györgyöt megfosztották ezredesi rangjuktól.

A pestis megszűnt Egyiptomban.

Konstantinápoly, április 9. Tíz nap óta Egyiptomban nem fordult elő pestis eset. A közegészségügyi tanács megszűntette az alexandriai szállítmányokra nézve fennálló négy napos vesztegárt.

Sztrájk Hollandiában.

Amsterdam, ápr. 10. A város világitását redukálták. Az utcái lámpáknak csak egy részét gyújtották meg katonai oltalom alatt. A betűszedők egyesülete elhatározta, hogy agitációt kezd a nagy lapok személyzetének sztrájkja érdekében. A szedőknek egy része azonban megjelent a nyomdáknak a reggeli lapok kiszedésére. A város teljesen nyugodt. (M. T. I.)

Amsterdam, április 10. A munkás-védőbizottság titkára ma reggel közölte a lapokkal azt a határozatot, hogy az általános sztrájkot ma befejezik. (M. T. I.)

Sándor király Bécsben.

Belgrád, ápr. 10. Sándor király bécsi utazása előbb lesz, mint ahogy tervezte. Illetékes helyről jelentik, hogy a király e hó 19-én utazik Bécsbe. (M. T. I.)

Halál az uton.

Temesvár, ápr. 10. Deutsch Armin, a bécsi Deutsch Testvérek cég főnöke, a melynek Temesvárott és a Délvidéken számos fióktelepe van, tegnap Bukarestbe utaztában Temesvárra érkezett és egy fogadóba szállt, a hol éjjel hirtelen szívrohadt kapott és reggelre 57 éves korában meghalt.

Letartóztatott ügyvéd.

Pozsony, ápril 10. (Saj. tud. táv.) *Erkel* Kristóf pozsonyi ügyvéd ellen sikasztás és több rendbeli szélhámosság címén bűnvádi feljelentést tettek, minek alapján megindították a vizsgálatot s ennek eredményeképpen *Erkel* ma letartóztatták. Az eset egész Pozsonyban kinos feltűnést kelt, mert *Erkel* a város szereplői közé tartozott.

Pusztító tüzvész.

Lemberg, április 10. A lapok azt jelentik Tiúmacból, hogy ott tegnap negyven lakóház és gazdasági épület a zab- és szénakészlettel együtt leégett. (M. T. I.)

Olasz nyomdászok sztrájkja.

Róma, ápr. 10. A szedők egyesülete és a munkáskamara az éjjel hozott határozat értelmében felhívást bocsátott ki, a melyben a szedők kivételével az összes munkásokat felszólítják, hogy újra álljanak munkába. A felhívásban köszönetet mondanak a munkásoknak szolidaritásukért és azt a reményt fejezik ki, hogy az ellentétek kiegyenlítésének munkája, a melyet néhány kiváló polgár kezdett, a szedők és munkaadók között támadt ellentét kielégítő megoldására fog vezetni. E felhívás következtében a munkások rögtön munkába állnak. A város képe egészen normális. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Allami és magángyárak versenye.

Mig a szocializmus arra törekszik, hogy minden igazi termelés az állam kezében összpontosuljon, addig a magánüzemben levő gyárak napról-napra hangosabban panaszkodnak az állami gyárak fenyegető versenye ellen.

Nálunk az államnak csak vas és gépgyárak vannak s így első sorban a magánüzemben levő vas- és gépgyárak érzik az egyenlőtlen verseny következményeit.

A pénzügyminiszter azonban úgy látszik nem sokat törődik a felhangzó panaszokkal. Egyik legújabb rendeletében, melyet a magángyárakhoz küldött, kereken kijelenti, hogy az állami ipar elleni féktelen agitáció nem fogja eltántorítani attól a felfogásától, hogy az állami gyáraknak a magánipar érdekében való üzemredukciója közérdeket nem képez, — az állami gyáraknak eladása pedig szerinte a már meglevő magánipart sújtaná.

Ezzel szemben **Katona Béla**, a Nemzetgazdasági Szemle szerkesztője. *Az állami beruházások ügyéhez* cz. röpiratában élesen sikra száll az állami gyárak ellen s azok eladását követeli.

E röpiratban az állami vasgyárak kétségkívül sérelmes előnyeit a következőkben foglalja össze:

1. Korlátlanul, mindenkor annyi tőkével rendelkeznek, a mennyire szükségük van; beruházásokat tehát bármikor és bármily összeg magasságáig tehetnek.
2. Az igénybe vett tőkék után kamatot nem fizetnek.
3. Az állami szükségletek tulnyomó része biztosítva van számukra minden verseny kizárásával és oly árak mellett, melyeket maguk határoznak meg.
4. Az államnak eszközölt szállítások után adót és illetéket nem fizetnek.
5. Az eladásban hitelezhetnek hosszú időre a nélkül, hogy ebből rájuk üzleti teher (kamatvesztés) haramolnék.
6. Sem az épületekből, sem a berendezésekből leírásokat nem eszközölnek.
7. Bántpénz, illetve óvadék letétele alól fel vannak mentve.
8. Akkor sem mennek tönkre, ha üzemiük

hasznat nem hajt, vagy épenséggel veszteséggel dolgoznak.

Ezen előnyöktől meg kell szerinte fosztani az állami gyárakat.

Addig pedig, míg a gyárak állami kezelésben maradnak, elkerülhetlenül szükséges még, hogy az üzem-ágazatok tekintetében is gyökeres változtatásokat létesítsenek, olyanokat, melyek a magánipari tevékenységet hátrányosan nem befolyásolhatják. Az egyes, káros versenyt támasztó üzemágak megfelelő resztringálásával rendezkedjék be az állami vasgyár:

1. Olyan cikkek gyártására, melyek az országban még nem gyártatnak. Ilyenekül kínálkoznak pl. az összes textilipari gépek, vagy a kész szerszámoknak nagy tömege, amelyeket ugyszólván kizárólag külföldről importálnak. Hogy a részben az állami gyárak a tényleges szükségletekhez alkalmazkodjanak, kívánatos lenne műszaki kereskedőinkkel összeköttetést keresniök, a kik bizonyára a legteljesebb készséggel adnák meg a szükséges felvilágosítást és útmutatást.

2. Exportra készülő gépekhez és gyártmányokhoz adjanak kedvezményes árért nyersanyagot az illető magángyáraknak. Ezáltal elősegíthetik a magángyárak export-törekvéseit, s egyúttal közvetlenül használhatnak az ország kereskedelmi mérlegének.

3. Nyílt dolog, hogy számos iparágunk kizárólag az osztrák verseny hatása alatt nem fejlődhet, sőt mi több. — szynlódik. Hogy csak néhányat említsünk, ilyenek: a csavargyárak, lakatos- és lemezárú gyárak, bádógaru, löpatkó sarok — s kisebb gazdasági gépgyárak, a melyek csakis az esetben vehetnék fel a versenyt az osztrák iparcikkkel, ha a feldolgozandó nyers anyagot olcsóbb árban lennének képesek beszerezni. Az állami vasgyáraknak feltétlenül kötelességévé lenne teendő, hogy ilyen ipartelepeknek, — meghatározandó szabályok és ellenőrzés mellett, — olcsóbb, illetve kedvezményes áru nyers anyagot bocsásson rendelkezésére. Valószínű ugyan, hogy az állami gyárakat, ha a magyarok nem is, — de a vaskartel osztrák tagjai ebben szerződés szerint megakadályozhatnák; ámde a pénzügyminiszter ur jóakarata ezen is könnyen segíthet. Parancsoljon rá a gyárakra, hogy *lépjenek ki a kartelek kötelekeiből*; azt hisszük, hogy azok a régebben emlgetett ethikai szempontok itt erőteljesen nyomulnak előtérbe.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1903. április hó 7-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek.

Tiszta buza 14.40--14.—. Kétszeres buza 12.80—12.20. Rozs 12.——11.60. Arpa 11.20—10.60 Zab 12.20—11.60. Tengeri 11.60—11.20. Borsó 38.—. Lencse 40.—. Bab 22.80. Köleskása 25.—. Burgonya 6.—. 100 kiló lángliszt 25.60. Zsemlyeliszt 25.20. Fehér kenyér liszt 25.—. Barna kenyér liszt 22.—. Széna fuvarral 4.80. Sózott szalonna 164.—. 6 kiló zsup-szalma —.20. 150 dár. alom-szalma —.12. 1 köbméter bükkfa 6.50. Tölgyfa 6.—. Cserfa 6.70. 1 kiló marhahus —.96. 1 kiló öntött gyertya —.80. 1 kiló lámpaolaj —.78. 1 liter ó-bor 1.—. 1 liter uj-bor —.68. Pálinka —.72. Szilvapálinka 1.60. Szesz 2.—. 1 méterm. kőso 21.50. 1 mm. nyers faggyu 48.—. 1 mm. olvasztott faggyu 68.—. 1 mm. szappan 48.—. 1 mm. birka gyapju —.—. 1 mm. magyar gyapju —.—. 1 htr ó-bor 60.—. 1 htr uj-bor 32.—. 1 mm. mész 1.40. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.—. 1 mm. kendermag 22.—. 1 mm. köles 11.20. 1 mm. repce —.—. 1 mm. dió 52.—. 1 mm. mogyoró —.—. 1 mm. aszalt szilva 46.—. 1 kgr. savanyu káposzta 24.—. 1 kgr. szalonna 1.64. 1 kgr. sertés hus 1.28. 1 kgr. juh-hus —.—. 1 kgr. vereshagyma —.17. 1 kgr. foghagyma —.56. 1 kgr. bors 2.40. 1 kgr. paprika 3.60. 1 kgr. barna kenyér —.20. 1 ltr kőolaj —.44.

Forgalmi kimutatás 1903. április hó 7-ről. Tiszta buza körülbelül 220 hltr. Kétszeres buza 60 hltr. Rozs 120 hltr. Arpa 140 hltr. Zab 120 hltr. Tengeri 280 hltr. Burgonya 80 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 74 drb. Félhizott — drb. Sovány — drb. Süldő — drb. Malacz — drb. Hizott marha — drb. Jármos ökör — drb. Fejős tehén — drb. Borju — drb. Bivaly — drb. Juh és kecske — drb. Ló 599 drb.

SZERKESZTOI POSTA.

U—y. Nem közölhetők.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

KECSKEMÉTY ISTVÁN teljesen ujonnan átalakított és berendezett — étterme és söracsarnoka

Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utcza sarkán.

Locsoló-ünnepély!

Van szerencsém tisztelettel a n. é. közönséget
1903. ÉVI ÁPRILIS HÓ 13-án
tartandó

locsoló-ünnepélyre

meghívni.

BELÉPTI DIJ NINCS!

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.
Jó zenéről gondoskodva van.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Naponta frissen csapolt **MÁRCZIUSI SÖR**, saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

A B O N N E N S E K elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

➔ **Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák** ➔

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

Egyben van szerencsém a **vidéki utazó közönség** szives **vendég-szobáimat** ujonnan berendeztem s tisztántartására különös gondfigyelmét felhívni, hogy — **szállóhely** dot fordítok, ugyszintén —

szállóhely

is jutányos ár mellett szives rendelkezésre áll.

Figyelem!

Miután **sajátszüretelésű boraimból** nagy készletem van, nagyobb mennyiségben is eladok. 50 litertől kezdve **házhöz szállítok** és 6% engedményt nyújtok. Viszont elárusítóknak nagyobb kedvezmény.

A meddig a készlet tart!

Alkalmi vétel.

Meg nem felelő árúért a pénzt azonnal portómentesen visszaküldjük, tehát nincs kockázat. Megrendelésnél kérjük az összeg 1/3-ának előleges beküldését, a többi utánvétellel.

Az egész összeg előleges beküldése esetén bérmentve. Ha a rendelési összeg 20 koronát meghalad, uraknak egy gyönyörű nyári selyem mellényszövetet, hölgyeknek 2 és fél méter legfinomabb taffota selymet **ingyen** mellékelünk.

Reklamációkat 10 napig fogadunk el.

	Korona
1 méter brünni férfi ruhaszövet, tavaszi vagy nyári ruhához, tiszta gyapju, minden divatos színben	3.—
1 méter való francia kammgarn	4.10
1 méter elsőrendű valódi angol gyapju-szövet	5.80
1 darab finom selyemszövet nyári mellényhez	3.—
1 darab duplafedelű valódi ezüst remontoir horgonyóra, gyönyörű kivitelben és 5 évi írott jótállással	11.—
1 darab duplafedelű valódi tula ezüst horgony remontoir óra, 14 kövel	16.—
1 darab atlas-cachemir paplan, minden színben, finom, fehér vattával töltve, 120 cm. széles, 185 cm. hosszú	3.50

1 darab selyem atlasz paplan, 120 cm. széles, 185 cm. hosszú	7.—
1 tuczat zsebkendő, finom batiszt, színes széllel és mintázattal, ajour szegélylyel	2.40
1 tuczat legfinomabb vászon zsebkendő, 3 sor ajour szegélylyel	3.60
1 vég, 32 méter legfinomabb R. Schroll-chiffon, fehéreműnek alkalmas	24.—
1 vég, 14 mtr legfinomabb írlandi vászon	18.—

SANOW LEO exporteur.

BUDAPEST, IV., Zöldfa-utca 12.

Figyelem!

Az „Amerikai áruház” olcsó árakban utólérhetetlen!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe **Fő utca (Bazár-épület)** lett visszahelyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

gyönyörű rőfös raktár lett berendezve

teljesen új, remek áruval, melynek megtekintése figyelmet érdemel.

Telefon-szám: 372.

221.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczka-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélféjek,

számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,

gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.